

VERSLAG OVER DE RECHTSSTAAT 2020

September 2020

RECHTSSTAATINSTRUMENTARIUM VAN DE EU

De EU beschikt over een aantal instrumenten om de eerbiediging van de rechtsstaat in alle lidstaten te garanderen. Talrijke lidstaten hanteren hoge rechtsstaatnormen, maar er zijn ook belangrijke uitdagingen die van lidstaat tot lidstaat verschillen. Naarmate de bedreigingen van de rechtsstaat variëren, variëren ook onze instrumenten. Elk instrument is aangepast aan de specifieke concrete situatie en beoogt problemen in verband met de rechtsstaat onder de aandacht te brengen, te voorkomen, of aan te pakken.

WAAROM IS DE RECHTSSTAAT VAN BELANG?

De rechtsstaat is een van de fundamentele waarden waarop de Europese Unie is gegrondvest. Het is geen abstract begrip. De rechtsstaat heeft een directe impact op het leven van elke burger. Dit betekent dat alle leden van een maatschappij, inclusief regeringen en parlementsleden, op gelijke wijze onderworpen zijn aan de wet en onder controle staan van een onafhankelijk en onpartijdig rechtstelsel.

WAT IS DE ROL VAN DE COMMISSIE?

Zoals het Europees Hof van Justitie heeft bevestigd, moet de Europese Commissie de eerbiediging garanderen van de rechtsstaat als een fundamentele waarde die in de EU-verdragen is verankerd, en moet zij ervoor zorgen dat de wetgeving, waarden en beginselen van de EU worden nageleefd.

PREVENTIE EN STIMULERING

EUROPEES RECHTSSTAATMECHANISME

Een jaarlijkse cyclus rond **een jaarlijks verslag over de rechtsstaat**, waarmee de rechtsstaat in alle lidstaten wordt bevorderd en wordt voorkomen dat problemen ontstaan of erger worden.

EU-SCOREBORD VOOR JUSTITIE

Een jaarverslag met vergelijkbare data over de onafhankelijkheid, kwaliteit en doeltreffendheid van de nationale rechtstelsels.

EUROPEES SEMESTER

Een jaarlijks proces dat resulteert in landspecifieke aanbevelingen over macro-economische en structurele kwesties, met inbegrip van rechtstelsels en corruptiebestrijding, met als doel de economische groei te stimuleren.

MECHANISME VOOR SAMENWERKING EN TOETSING

Regelmatig toezicht en voortgangsverslagen ten aanzien van Roemenië en Bulgarije, voor de aanpak van tekortkomingen bij de hervorming van het justitiële stelsel, corruptiebestrijding, en, wat betreft Bulgarije, de strijd tegen de georganiseerde misdaad.

ONDERSTEUNING VAN HET MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD, NETWERKEN EN PROJECTEN

Financieringsinstrumenten, communicatiecampagnes en promotieactiviteiten van de EU, met inbegrip van steun aan justitiële netwerken, pluraliteit en vrijheid van de media.

STRUCTURELE HERVORMINGEN

Technische en financiële steun aan lidstaten om structurele hervormingen door te voeren.

INBREUKPROCEDURES

Garanderen dat de EU-wetgeving op nationaal niveau correct wordt toegepast en geëerbiedigd.

ARTIKEL 7 VEU

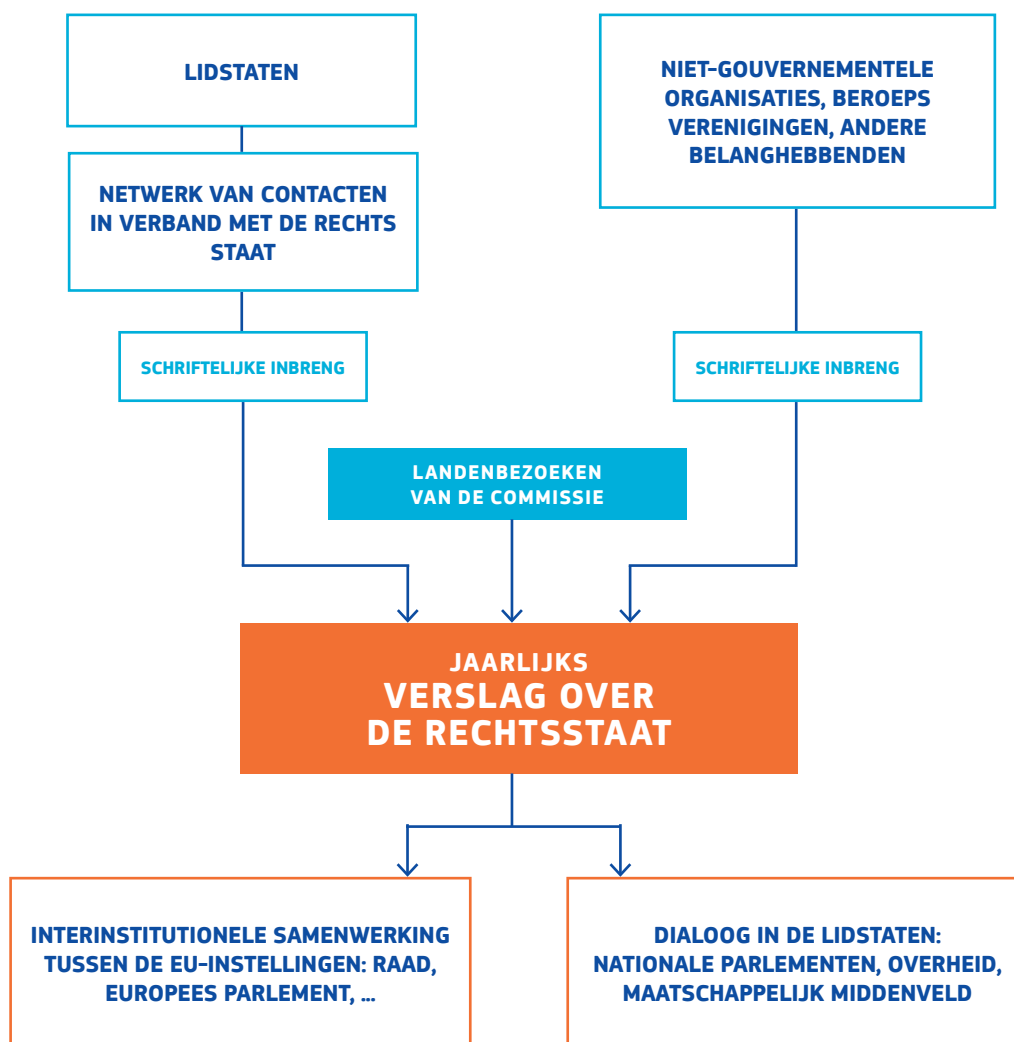
Verdragsinstrument om een ernstige schending van de rechtsstaat aan te pakken, met mogelijke sancties.

KADER VOOR DE RECHTSSTAAT

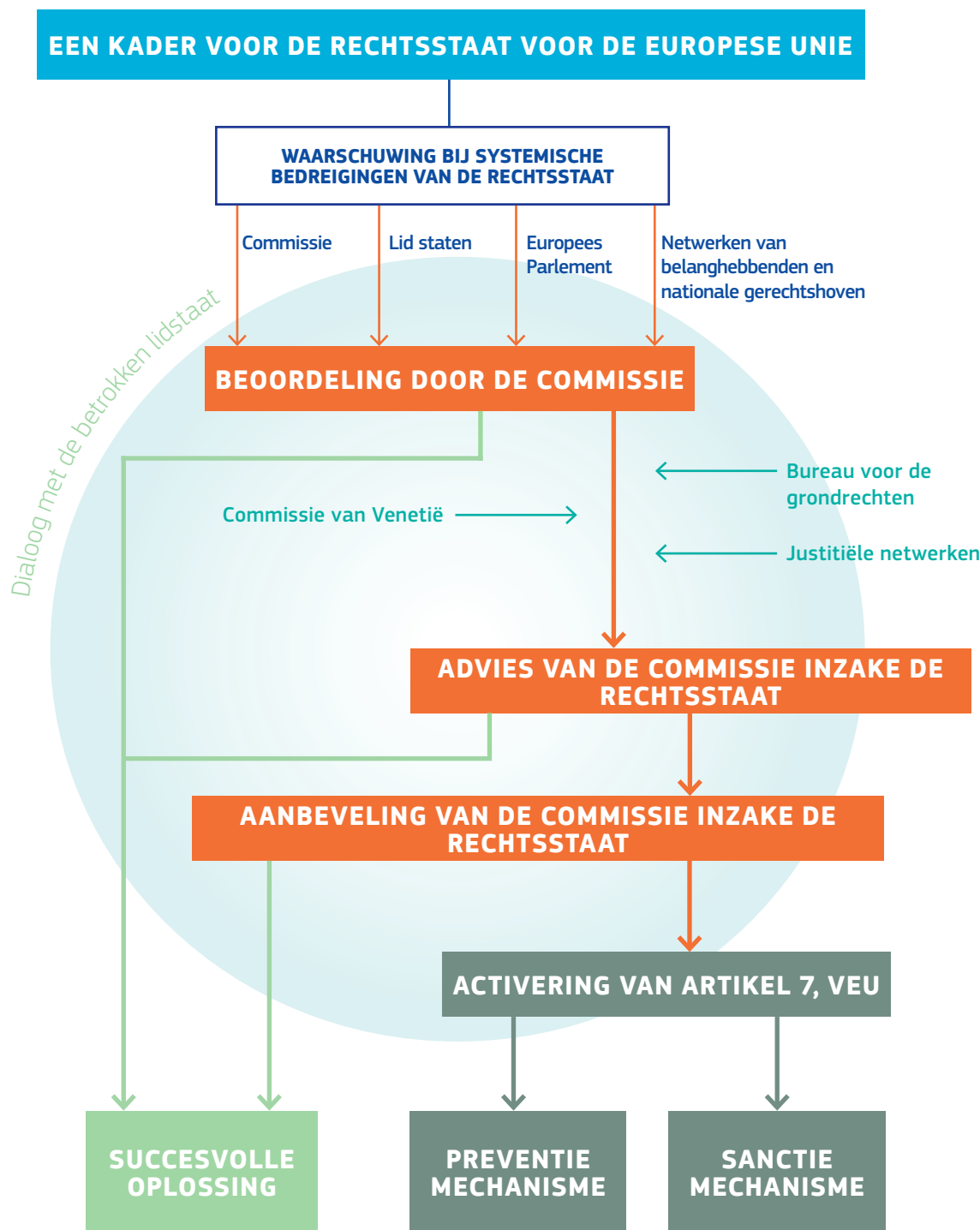
Een instrument voor vroegtijdige waarschuwing dat door de Commissie in maart 2014 is aangenomen om een dialoog te kunnen aangaan met een lidstaat voor de aanpak van systemische bedreigingen voor de rechtsstaat, om escalatie te voorkomen.

VOORSTEL VAN EEN REGELING VAN VOORWAARDELIJKHEID OM DE EU-BEGROTING TE BESCHERMEN

Het voorstel legt een verband tussen de rechtsstaat en het gebruik van EU-financiering, door de EU in staat te stellen bij inbreuken de toegang tot EU-financiering op te schorten, te verminderen of te beperken.

ZO WERKT HET EUROPEES RECHTSSTAATMECHANISME:

ZO WERKT HET KADER VOOR DE RECHTSSTAAT:

ZO WERKT ARTIKEL 7 VAN HET EU-VERDRAG:

Artikel 7, lid 1: PREVENTIEVE MAATREGELEN

Vaststelling van een duidelijk RISICO van een ernstige schending van de waarden van artikel 2, VEU

Met redenen omkleed voorstel door:

1/3 van de **lidstaten**

of

de Europese Commissie

of

het Europees Parlement

(2/3 van de uitgebrachte stemmen, die de meerderheid vertegenwoordigen van de leden)

Hoorzitting van het EU-land in kwestie in de Raad

Instemming van het Europees Parlement

(2/3 van de uitgebrachte stemmen, die de meerderheid vertegenwoordigen van de leden)

Besluit van de Raad

tot vaststelling van een duidelijk risico van een ernstige schending van de waarden van artikel 2, VEU

(met een meerderheid van 4/5 van de lidstaten met uitzondering van het betrokken EU-land)

De Raad kan aanbevelingen doen

(met een meerderheid van 4/5 van de lidstaten met uitzondering van het betrokken EU-land)

Artikel 7, leden 2 en 3, SANCTIEMECHANISME

Vaststelling van het BESTAAN van een ernstige en voortdurende schending van de waarden van artikel 2, VEU

Voorstel door:

Artikel 7, lid 2

1/3 van de lidstaten

of

de Europese Commissie

Opmerkingen ingediend door het EU-land in kwestie

Instemming van het Europees Parlement

(2/3 van de uitgebrachte stemmen, die de meerderheid van de leden van het Parlement vertegenwoordigen)

De Europese Raad stelt het bestaan vast van een ernstige en voortdurende schending (besluit BIJ EENPARIGHEID met uitzondering van het EU-land in kwestie)

Artikel 7, lid 3, VEU: Opschorting van bepaalde rechten

De Raad kan lidmaatschaps rechten opschorten, met inbegrip van stemrecht

Hiervoor is een gekwalificeerde meerderheid vereist, die wordt gedefinieerd als:

- 72% van de lidstaten, met uitzondering van de betrokken lidstaat;
- en omvattende 65% van de EU-bevolking van de lidstaten die aan de stemming deelnemen.

Het betrokken EU-land neemt niet deel aan de stemming.